

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพัฒนา (developmental study) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการจัดการอาการกลืนลำบากในผู้ป่วยสูงอายุโรคหลอดเลือดสมอง แผนกศัลยกรรม โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ บนหลักฐานความรู้เชิงประจักษ์ ใช้กรอบแนวคิดในการพัฒนาแนวปฏิบัติทางคลินิกของสภาวิจัยทางการแพทย์และสุขภาพแห่งชาติประเทศออสเตรเลีย (NHMRC, 1998) พัฒนาโดยทีมสาขาวิชาชีพ ประกอบด้วย แพทย์หน่วยประสาท ศัลยศาสตร์ 1 คน นักกิจกรรมบำบัด 1 คน นักโภชนาการ 1 คน และพยาบาล 4 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ กลุ่มพัฒนาแนวปฏิบัติ จำนวน 7 คน กลุ่มผู้ใช้แนวปฏิบัติทางคลินิก ประกอบด้วยแพทย์และพยาบาล จำนวน 15 คน และกลุ่มผู้ใช้บริการ ได้แก่ผู้ป่วยสูงอายุโรคหลอดเลือดสมอง จำนวน 4 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ เป็นแบบสอบถามความเป็นไปได้ของการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการจัดการอาการกลืนลำบาก ในผู้ป่วยสูงอายุโรคหลอดเลือดสมอง แผนกศัลยกรรม โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1) แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล 2) แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ใช้แนวปฏิบัติต่อความเป็นไปได้ของการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการจัดการอาการกลืนลำบากเป็นรายชื่อ และ 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ใช้แนวปฏิบัติต่อความเป็นไปได้ของการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการจัดการอาการกลืนลำบากในภาพรวม ทั้งแนวปฏิบัติทางคลินิกและแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ได้ผ่านการตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของการนำแนวปฏิบัติทางคลินิกไปใช้เป็นรายชื่อ และในภาพรวม โดยการแจกแจงความถี่ และร้อยละ

ผลการศึกษา

1. การศึกษานี้ได้แนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการจัดการอาการกลืนลำบากในผู้ป่วยสูงอายุโรคหลอดเลือดสมอง แผนกศัลยกรรม โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ พัฒนาขึ้นมาจากหลักฐานเชิงประจักษ์จำนวน 19 ฉบับ โดยจัดหมวดหมู่ตามองค์ประกอบของสถาบันรับรอง

คุณภาพขององค์กรสุขภาพ (JCAHO, 2001) ประกอบด้วย 6 หมวดได้แก่ 1) การพิทักษ์สิทธิ์ผู้ป่วย และจริยธรรม 2) การคัดกรองและการประเมินอาการกลืนลำบาก 3) การจัดการอาการกลืนลำบาก 4) การให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการอาการกลืนลำบาก 5) การดูแลต่อเนื่อง และ 6) การพัฒนาคุณภาพบริการ โดยมีแนวปฏิบัติทั้งหมด 35 ข้อ

2. ความคิดเห็นของผู้ใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกจำนวน 15 คน ต่อการนำแนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการจัดการอาการกลืนลำบากในผู้สูงอายุโรคหลอดเลือดสมองไปใช้ พบว่า มีความคิดเห็นระดับปานกลาง ร้อยละ 46.7-86.7 และมีความคิดเห็นระดับมาก ร้อยละ 13.3-46.7 ในเรื่องแนวปฏิบัติมีความสะดวกในการนำไปปฏิบัติมีความชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติได้ มีประโยชน์ต่อหน่วยงานข้อเสนอแนะการปฏิบัติสามารถเข้าใจได้ง่าย มีการระบุทางเลือกสำหรับการจัดการกับแต่ละสถานการณ์ และมีความพึงพอใจในแนวปฏิบัติทางคลินิก

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

1. ควรเพิ่มระยะเวลาในการเตรียมความพร้อม ทั้งด้านการให้ความรู้ และโดยเฉพาะการฝึกทักษะให้แก่บุคลากรผู้ใช้แนวปฏิบัติ เกี่ยวกับ การประเมิน และการจัดการอาการกลืนลำบากก่อนนำแนวปฏิบัติไปใช้ เพื่อให้ผู้ใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกเกิดความมั่นใจ และสามารถให้การดูแลผู้ป่วยสูงอายุที่มีอาการกลืนลำบากได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ควรจัดสรรให้มีวัสดุอุปกรณ์สำหรับการประเมินและการจัดการอาการกลืนลำบากไว้ที่หอผู้ป่วยอย่างเพียงพอ ได้แก่ แก้วเว้าจมูก อุปกรณ์ช่วยปิดปาก และเครื่องบดอาหาร เพื่อใช้ในการตัดแปลงอาหารให้เหมาะสมกับความสามารถในการกลืนของผู้ป่วยที่มีอาการกลืนลำบากแต่ละราย
3. ควรมีการถ่ายทอดความรู้การจัดการอาการกลืนลำบากในแนวปฏิบัติทางคลินิกแก่ผู้ดูแล หรือบุคลากรทีมสุขภาพในสถานบริการสุขภาพที่รับส่งต่อ เพื่อความต่อเนื่องในการดูแลและช่วยเหลือผู้ป่วยสูงอายุโรคหลอดเลือดสมองที่มีอาการกลืนลำบาก

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ควรศึกษาประสิทธิผลของการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการจัดการอาการกลืนลำบากในผู้สูงอายุโรคหลอดเลือดสมอง แผนกศัลยกรรม โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ได้แก่ สามารถกลืนอาหารและ น้ำได้มากขึ้น ใช้เวลาในการรับประทานอาหารน้อยลง และไม่เกิด

ภาวะแทรกซ้อนจากอาการกลืนลำบาก เช่น ปอดอักเสบจากการสำลัก ภาวะทุโภชนาการ การขาดน้ำ และแผลกดทับ เป็นต้น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved